

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár: Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve: Egész évre 8 Kór., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K Egyes szám ára 15 fillér.	Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedés.	A hirdetések díját jutányosan számítjuk. Nyílt tér: soronként 20 fill. Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő. Kéziratokat nem adunk vissza.
---	--	---

Fogaras multja és jövője.

Összetartásban az erő. Kár szétforgácsolni.

Irta: Halmy Gyula.

Ha Fogaras jövőjéről akarunk beszélni, multjára kell visszagondolnunk és arról elmélkedni, milyen szerepet töltött be Fogaras a messze multban? Hova sülyedt a közelmult évtizedek alatt és a jelenből következőtve, hová fog emelkedni a jövőben?

Hogy Fogaras, a mi édes hazánk keleti védőbástyája, tehát exponált hely, fekvése is mintegy erre predesztinálja, az nyilvánvaló. Évszázadokon át dicsőségteljesen teljesítette is ezt a nemes hivatást, magasztos missziót, hiszen ki ne tudná, hogy Fogaras jelentőség-teljes név volt hazánk történelmében mindig és nagy események színhelye. Ősi várkastélyában, — amely most annyi gondot ad nekünk, mert üres, lakatlan s mindössze 12 katona őrzi, hogy el ne lopják (!) — fényes fejedelmi sarjak időztek, sőt nem egyszer a vár árkában pirossá vált az oda beömlő Olt szőke vize az ellenség, vagy a harcban elhult nemes magyar vértől.

Sztratégiai szempontból is számottevő hely volt és lesz Fogaras mindig. Érthetetlen tehát az az indolencia, a mellyel illetékes helyeken a közelmultban vármegyénk iránt viseltettek s most a katonaságot is tőlünk — elvették. A hajdan oly fényes pozícióju, oly nagyjelentőségű város és vármegye lassan-lassan lesülyedt a nemtörődömség, az elfeledés mindent megülő posványába és már-már

odáig jutott, hogy kegyetlen birái eltörték felette a pálcát, odadobva ezt a nagyjelentőségű vármegyét a pusztulás démonának karmai közé. A földarabolás, a más megyébe való beolvasztás eszméje került felszínre egy időben és hogy ez a képtelen gondolat szőnyegre kerülhetett az találókban festi a nemrég elmúlt időkben átélt közállapotainkat minden hozszadalmias kommentárnál.

Fogarasvármegye volt vezetősége, képviselője régi világbeli emberek voltak. A régi, lejárt rendszer hívei. Ők azt vallották, hogy Fogarason szemet kell hunyni minden előtt, a bünt, a szennyet takargatni kell, el kell nézni a legképtelenebb dolgokat, szabadjára kell bocsátani a legmerészebb fantáziát is, — *hogy béke legyen.* A tehetséges, tevékeny és szókimondó, modern embereket ki kell zárni, le kell törni, hogy maradjon minden csendben, békében. Mert szerintök a néma elkeseredés, a hangtalan düh, a visszafojtott vágyak, és a haladás szellemének mély, gyötrő álma, ez a vihar előtti nyomasztó csend, — *ez béke volt!* Ebben a mélységes csendben a legkisebb haladást jelentő mozgolódás, ijedtséggel töltötte el az akkori, hat emberből álló „irányadó körök”-et és így elképzelhető az az ijedtség, amely akkor keletkezett, amidőn mi ezt a szerény lapot megindítottuk, amely a haladás pirkadását idézte elő. Mintha csak jós-tehetséggel

lettek volna megáldva! Mintha megérezték volna, hogy a mustármagból terebélyes fa lesz, a haladás fája, melynek gyökerei magok alá ássák a maradiságot, a vaskalaposságot és eltörlik ennek képviselőit a hatalom polcáról.

A legutolsó évtized azután meglepő és alapos változást idézett elő a vármegye és a város életében, fejlődésében és közállapotaiban. A huszadik század rohanó szelleme parancsolóan törte át az ósdiság bástyáit és mintha egy évtized alatt akarná helyrehozni a hosszú évek alatt elmulasztottakat, felnyitotta az emberek szeméit, felvilágosította a tévelygőket és a zárt kordont vonó maradiak elpusztítására tömörült a felébredt közvélemény, hogy diadalmas harc után, a haladás zászlójával megjelölt, modern útra lépjen és azon haladjon előre. A turul madár bontogatni kezdte szárnyait s renezánszt borított reánk!

Ennek sikere azonban elsősorban attól függött, hogy ki kerül a vármegye élére. Mert egész megyénk és városunk sorsa volt ott kockára téve. Büszkén hivatkozhatunk arra, hogy az első perctől kezdve nem volt egyéb gondolatunk, mint az, hogy Fogarasvármegye előtt csak úgy bontakozhatik ki a győzelem diadala, ha vezetőjéül Széll Józsefet nyerheti meg! Mi még akkor felismertük azt a komoly hivatottságot, amely a vármegye akkori, példás szorgalmu főjegyzőjében megnyil-

Sirolin

„Roche“

kapható minden gyógyszer-tárban.
Ara üvegenként 4 korona.

Az orvosi kar által ajánlva.

Gümőkór (tüdőbajok), légzőszervi bántalmak, számarköhögés, influenzánál.

Ki használjon Sirolint?

1. A ki hosszú időn keresztül köhögés bántalmában szenved.
2. Mindazok, kik gégehurutban szenvednek. Sirolin „Roche“ által rövid időn belül meggyógyulnak.
3. Asztmában szenvedők már rövid használat után lényeges könnyebbülést éreznek.
4. Skrofulus, mirigyduszadásos, szom- és orrhurutos gyermekeknek rendkívül fontos szer a Sirolin. A táplálkozást nagyban elősegíti.

Csak eredeti csomagolásu SIROLIN „Roche“-t kérjünk és pótszereket határozottan utasítsunk vissza.

Sirolin irodalmat F.13. kívánatra ingyen és bérmentve küld

F. Hoffman-La Roche & Co Basel (Schweiz) Grenzach (Baden).

vánult. Éreztük, láttuk, tudtuk, hogy e nemes ambíció és totterő előtt utat kell nyitni, szabad tért adni neki, hogy kifejthesse tudását, tevékenységét, munkabírását.

Ime a jelen örvendetesen bizonyítja jóslásunk igazságát. Fogaras főispáni székében olyan férfi ül, akinek minden lépése a megye és város javáért van, aki dolgozik, tesz, küzd és fárad megyéjéért, városáért.

A megye másik jóltevője, a főispán segítőtársa, a képviselő lehet. Jól tudjuk, hogy Mikszáth Kálmán, az országos híró, nagy író, írói érdemei honorálásáért kapta a fogarasi mandátumot. Azért épen a fogarasi, mert ez volt olyan jámbor, olyan mindenbe beleegyező, olyan magakárát akaró vármegye, amely nem nézte azt, hogy mi az ő haszna abból, ha az ország egyik nagy írója kapja a mandátumot, aki őt a vármegye határán tul képviselni fogja. Más élelmes vármegyék azt mondhatták, hogy a maguk kárán nem vehetik vállaikra az ország kötelességét, tudniillik: nem honorálhatják az írói nagyságot a mandátummal, mert nekik *tevékeny képviselő* kell és nem *hírneves író*. De Fogaras úgy volt nevelve, hogy neki minden jó volt, amit az „irányadó körök“ ráoktrojáltak.

A haladás szelleme azonban e téren is felzavarta a hangyabolyt. Lassan-lassan belátták az emberek, hogy a kerület képviselőjének nemcsak jogai, hanem *kötelességei* is vannak. Mégpedig sulyos kötelességei, amelyek épenséggel nem mérülnek ki abban, hogy minden öt évben

kegyeskedik elfáradni és a mandátumot átvenni, s még ittidőzésének pár napja alatt is az „irányadó körök“ elpusztíthatatlan phalanxával véve körül becses személyét a választókkal való érintkezés elől.

Fogaras most áll az elhatározó lépés utolsó fokán. Főispánjául megnyerhette azt a férfit, akiben bizalma volt a jövő nehéz küzdelmei között, — képviselőjéül most olyan embert kell választania, akinek multja, jelleme, egyénisége, összekötetései garanciát nyújtanak arra nézve, hogy méltó munkatársa lesz a mi kiváló főispánunknak!

Minek ismételjük az ismert, de örökigaz közmondást, hogy: összetartásban az erő! Lássá be a választókerület minden egyes embere, bármely nyelven beszél is, hogy csakis főispánunk intenciójának megfelelően, az ő törekvéseit támogatva, mellette hűen kitartva és vele egyetértve tud haladni Fogaras a kijelölt, jó uton, csakis így számíthat a haladásra, a pártfogásra, vágyai, reményei teljesülésére.

Ha ellenkezőleg cselekszik, egy kis kaliberű embert állít a főispán mellé, akkor kihívja maga ellen a nemezist s akkor . . . azok a főséges eszmék és tervek, melyek most szönyegen hevernek: *kir. törvényszék, pénzügyigazgatóság, posztó, dohány, lengydrak, Fogaras önálló választókerülete* stb. stb. mind-mind elpusztulnak s örökre elmerülnek a feledékenység gyászos tengerébe!

Ezzel korántsem azt mondjuk, hogy főispánunk egymaga nem volna képes ke-

resztülvinni ezeket, sőt... De rá nézve is könnyebbség lenne az, ha maga mellett egy öt megértő, agilis segítő társat találna, akivel megértve egymást, válvetett szorgalommal „viribus unitis“ lassan-lassan, de biztosan vinnék keresztül mindazokat a terveket, melyek már embrióban megvannak, csakis az ők közös melegengető szárnyaikra utalnak, amelyek azokat majd életre fogják kelteni!

Ha a polgártársak ellenkezőképen cselekesznek, aberrációba esnek, akkor egyes-egyedül csakis maguknak köszönhetik a sors kegyetlen csapását!

Épen ezért nem szabad felülni a *hamis tanokat hirdető álprófétáknak*. Hála istennek, népünk nem az a tudatlan, félrevezethető tömeg már, aki volt a régi világban. Ma már minden ember elérte a művelődésnek, a felvilágosodásnak legalább azt a fokát, hogy felismerje mi az ő személyes előnye, *mi várlik városa, megyéje hasznára!* Ha tehát a nép segítségével, a nép félrevezetésére alapítja valaki a maga hasznát, ha a hangzatos frázisok leple alatt — *maga felé hajlik a keze*, — ne üljön fel a felvilágosodott nép, hanem lássa be, hogy a hatalom a „vis maior“ ellen nem lehet küzdeni, nem lehet sikereket elérni. Élő tanubizonyságai ennek az *eddig lefolyt évek, amelyek semmi eredményt nem mutatnak a nagyhangu ígéretek közül*. Már most elképzelhető, hogy ezzel szemben milyen szép eredményt mutathat majd fel Fogaras, *ha főispánunk intencióit figyelembe véve, a kormány emberét küldi fel a törvényhozás házába,*

T Á R C A

Vadorzók és a vadovó személyzet.

Írta: Rigly János.

(Folytatás.)

Egy napon, midőn otthon voltam, tacsikóim egy bokor tövéből egy szarvasbendőt húztak elő; megvizsgáltam és konstatáltam, hogy tegnapi lövés lehetett; tegnap pedig én a mikóhegyi hegyben voltam. Így jöttem rá, hogy fogytak meg a szarvasaink a Középső hegyből, őzeim a Bocskorvölgyből és dísznaim a Sinkó oldalból.

Mérgot merem voltam vonni arra, hogy a banda működik itten, a mi hű személyzetünk közreműködésével. Egy este aztán tudomásukra hoztam, hogy két egész napra a mikóházi pagonyba megyek, fa-átvétel miatt, tehát vigyázzanak mindenre, kiváltképp kedves vadjainkra.

Másnap korán reggel el is mentem, de fél utról kerülő uton visszatérve, a határszélén, Kékszürénél lesbe álltam. Elővettem a távcsővemet s az oldalakat jól átvizsgáltam, de semmi gyanusát nem találtam. A hátam mögött a szálardóból azonban zaj ütötte meg a füleimet, óvatosan visszatekintek, hát gróf Károlyi L.-nak egy igen becsületes vadásza, Szalmásy Elek egy jó vadoróval közeledett felém; egymást üdvözölve, aztán letelep-

tünk a fagyos avarra. Megkérdeztem kollégámat, hogy eddig a botykai határban lövéseket nem hallottak? — Azt felelték, hogy nem, de a mult hét szombatján igen s még azt hitték, hogy én vadászatok, mert egész rendes hajást csináltak. Előkaptam ekkor én a „Vadászok zsebuaptárát“, melybe mindent pontosan be szoktam jegyezni; a szombati dátum meg volt huzva s alá volt írva M. v., ami nálam annyit jelent, hogy Mikóházán voltam. Tehát szombaton lötték a szarvas, vasárnap pedig megtaláltam a helyet Jánoskútnál, ahol feltörték. Erre ők is elmondták, hogy az ő határunkban is minő szemtelenségeket visznek véghez világos nappal, — hol cserkészve, hol hajtókkal, hol kutyákkal vadásznak, és meg nem foghatják őket, mert azonnal a közös bércről a báró Walbóth határába át menekülnek, oda pedig nekik már nincs joguk őket követni. Ha pedig oda ép bórrel eljuthattak, ott már aztán otthon vannak. A multkoriban is elvettek egy szarvas-tenenet és egy jó süldőt tőlük; azaz hogy megszorították őket és futtokban eldobták; lesték éjjel, hogy majd visszajönnek érte, de bizony megvolt nekik a magukhoz való eszük. Ezeket hallva, eszembe jutott ismét, hogy miért nem vagyunk mi felesketett hivatasos személyzet arra felhatalmazva, hogy a vadorzót a szomszód területén át is üldözhethetnénk, éppen úgy mint a csendőrség a gonosztevőt!

Ezután hirtelen elváltunk, mert kollégámnak Bazsó G. fővadászzsal találkozására lévén, a pontos időre meg kellett neki jelenni. En óvatosan a Sinka oldal-utnak tartottam, jó hallásomat megköszereztem, de semmi noszt nem hallottam, mint a harkályoknak kopácsolását és a huncut szajkóknak rikácsolását. Egy jó órát várhattam már, amidőn a tetőn felhangzott a kürtészó (puska-csövön), s csak úgy visszhangzottak a hegyek bele. A banda csakugyan itt van; nem csalódtam, de hát mitévő legyek mostan? Ha felmegyek a tetőre a puskás vonalra, ismét elrontom a dolgot, mint a multkor, mikor a lövésre beugrottam; jobb lesz várnom, amíg lövés esik, hátha esetleg lőnek, legalább lesz bünyjel is. Az ugynevezett Sinka-oldal szekérutján állottam lesbe egy sziklamögött, úgy hogy én fedve legyek, de én az utat végig láthassam. Eközben megkezdődött lent a hajtás, semmi szó, semmi lárma, csak a fákat kopogtatták; már hallom a vad ugrását is, de az utig nem jött fel, hanem oldalt tört ki gr. Károlyi határának. Vajjon állottak-e oda is puskásokat a hóhérok, vagy a kürtészót gróf Károlyi őrzárata meghallotta-e valahol? Ha igen, úgy visszatér, talán még segélykezet is nyújthat nekem, vagy a határról elugrasztják a bandát. Vártam, mikor dörrenik a fegyver, de azóta már a vad átérhetett a szomszédba, tehát hál' Isten, szegény megszabadult s oldalt nincsenek puskások, Amint az oldalon lefelé

hogy ott Fogaras érdekeit védje, előhaladásán dolgozzék!

Polgártársak: „sursum corda!“
Tartsunk tehát össze most és vigyük diadalra ügyünket, mert most van rá alkalmunk, hogy érdemeket szerezzünk, hogy kiépítsük a haladás utjának utolsó láncszemét is, hogy erős, hatalmas, boldog hazának, jólétben és biztos pozícióban élő megelégedett polgárai lehessünk. Ezen az alapon fölépítve sokat hoz a jövő, de ellenkező esetben ismét csak beleesünk a semmittevés fertőjébe, a pokolba képviselőnket érve s ha nem lesz oda fent tett-erős, ponderálni és numerálni tudó emberünk, aki jövőnkért sikra merne szállni ott ahol a vármegyék és városok sorsát, létét mérlegelik és intézik; meghuzzák majd felettünk észrevétlenül a lélekharangot s elparentálnak!

Polgártársaink! tömörüljünk s ne engedjük ezt. Ne a pártszenvédély, a politika s a vak düh vezessen tehát bennünket e fontos, nagyjelentőségű s életbevágó időszakban az urna elé, hanem: az érdeknélküli önzellen s a közügyért lángoló tiszta szív és lélek, egyszóval: Fogaras jövője és felvirágoztatása!

Püspök felszentelés.

(Kiküldött tudósítónktól.)

Cristea Miron dr. karánsebesi püspök felszentelése nagy ünnepségek közt a román husvét negyedik napján (május 4-én) ment végbe Nagyszebenben a gyönyörű szép érseki katedrálében (dómban). A felszentelést Metian János nagyszebeni érsek és Pap Ignác aradi püspök nagy és diszes segédlettel végezték.

A misénél közreműködött a brassói hires énekkar Dima kitűnő karmester és jóhírnevű zeneköltő vezetése alatt.

A nagyterjedelmű, klasszikus szépségű érseki templom, mely déli növényekkel művésziesen fel volt díszítve és igazán fényben uszott, ezer és ezer emberrel zsufolásig megtelve.

A román lakta összes gör. kel. vidékek képviselve voltak.

A fogarasi gör. kel. hívők Dr. Senchea János ügyvéd és Borzea Miklós esperes, zsinati és kongresszusi tagok, valamint számos előkelő lelkész és tanító által voltak képviselve.

A szép és magasztos felszentelési aktus közben az új püspök megtette az ugynevezett „püspöki fogadalmat“, melyben igéri az egyház és dogmáit és annak intézményeit betartani, megvédeni és megerősíteni mindenkivel szemben.

A templomban is hűséget ígért a király, az uralkodóhoz és a magyar haza iránt.

Felszentelés után teljes püspöki ornatusban egy magasröptű beszédet tartott, melyet éljenzés és általános helyeslés kísért. — Hódolatteljes és mélyen átértett szavakkal hálás köszönetet mondott Ófelsége, jó és dicsőséges királyunknak legkegyelmesebb püspöki megerősítéseért, amely által teljes békét és nyugalmat ajándékozott a karánsebesi püspökségnek.

Köszönetet mondott a magas kormánynak és különösen Zichy János gróf, v. és közoktatásügyi miniszter urnak azon támogatásért, melyben részesítette a román gör. kel. egyházat azon bölcs tanács által, mellyel a koronának a választás megerősítését javasolta.

Szép jellemvonás volt az új püspöktől, hogy nagyszabású beszéde elején büszkeséggel említette, hogy ő becsületes földmivelő családból származik és hálás köszönetet mondott szüleinek, különösen kiemelve édesany-

jának szép nevelési tulajdonságait és érdemeit. Az új püspök átlag még fiatal ember, alig 44 éves.

Theológiát végzett Nagyszebenben és akkori szokás szerint pár évig tanító volt. Ezután a budapesti egyetemen hallgatta a bölcsészetet, tudorságot szerzett kitűnő eredménnyel.

Tanulmányai befejezése után Nagyszebenbe került egyházi szolgálatba s rövid idő alatt érseki titkár lett, Miron érsek mellett. — Nemsokára élethossziglani szentszéki ülnök lett.

Ezen minőségben be volt rendelve a szentszék által a vallásügyi miniszteriumba, hogy a lelkészi fizetések rendezésénél közreműködjék, mely alkalommal általános szimpáthiát szerzett magának a magyar miniszterium magas hivatalnokai körében, korrekt és tapintatos, puritán magatartása által, erős jellemű, nagyképzetségű és modern felvilágosodottságu egyházfi, akinek egyik elve az egyházfelekezetek közötti béke és a kölcsönös megtiszteltetés.

Belpolitikában eddig részt nem vett, hanem inkább egyházi és kulturális téren működött eredményesen.

Több értékes könyvet írt.

Megerősítése általános örömet és lelkesedést keltett ez egész románságban.

A magyar nyelvet tökéletesen bírja ugy nyelvben, mint írásban.

Megemlítjük még, hogy előbb Musta és Badescu dr. archimandriták lettek megválasztva, de felsőbb helyen megerősítést nem nyertek. Cristea Miron dr. nagyszebeni archimandrita felé fordult a teljes bizalom, mert ő volt a leghivatásosabb főrangú pap ezen magas elfoglalására. — Reméljük, hogy édes hazánk egy hazafias főpapot nyert benne.

kémlelődök, kit pillantok meg, mint a Puki cigányt, majd jobbról „András“ vadörömet a hajtók közt s így jöttek szép sorban a többi hajtók is számszerint nyolcan. Midőn az utraktertek, megállottak kiigazodás végett, én is előugrottam és rájuk kiáltottam: „hát kendetek azt a . . . mit keresnek itt?“ — A hét hajtó szétugrott úgy, mintha az Istennek a tüzes Isten nyila csapott volna közéjük, én meg hirtelen vagy kettőnek utána löttem apró söréttel. No iszen lett erre törtetés lefelé, úgy hogy még egy szarvasbikának is becsületére vált volna. Vadöröm — pardon, hogy így szólítom — egy lépést sem tudott tenni, úgy állott ott, mintha lába a földbe gyökerezett volna. Hozzá mentem, fegyverét elvettem és így szóltam:

— No most elmehet maga haza, mert a „hajtást“ nagyon jól csinálta. Hát a cimborája hol van?

— A tetőn van a bandával — mondá szomorúan; többet nem szólt, fejét mellére horgasztá és ballagott az uton hazafelé. A tetőre hiába fáradtam volna, mert meg voltam arról győződve, hogy a hires banda azóta szétugrott réges-régen.

Hazaérve még aznap az uradalomnak bejelentettem őket, az uradalom el is csapta őket azonnal. De feljeleneni még sem merték, mert féltek a bosszútól, t. i. a vörös kaskától. Azelőtt pedig herceg Windisgrätz főördésze Petrásovits is az „ő“ tilosában fogta

Hunyadit ötödmagával. Ő fel is jelentette. S mit kaptak? Fejenkint 3 napot ülni a saját kosztjukon.

Hát uraim, hol itt az arány? Mert a vadorzók így számítanak: lelővők egy özet, eladom és kapok érte legkevesebb 6 forintot, esetleg ha meg is fognának, ülök érte 3 napot, így minden napra esik 2 forint, a rendes napszám meg 50 krajcár és dolgozni is kell érte.

Igy könnyen keresi a vadorzó a kenyeret és ezért a legtöbb vadorzó szociálista is. A törvény ő előttük nem szent, mert ők azt tartják, hogy a vadat az Isten nemcsak az uraknak teremtette, hanem a szegény népeknek is!

Szerény nézetem és tapasztalatom szerint csak úgy lehetne féken tartani az orvadásokat és a személyzetet, hogy az uradalmak, melyek a vadtenyésztésre és vadászatra sulyt fektetnek, személyzetüket messzi vidékről alkalmazzák, mert a helybeliek mind komák és sógorokés előbb-utóbb egy huron pendülnek. Személyzetüket pedig mindon 2-3 évben cserélik fel. Ezt úgy értem, hogy az egyik uradalom a másikkal cserélne. Így a vadovó személyzet mindig friss volna, a falusiakkal nem járhatnának el a „kaszinóba“.

— Adjanak továbbá tisztességes megélhetést, hogy a vadovó személyzet ne legyen „rászorulva“ a tilos segélyre. Törvényeink pedig büntetnék oly szigorúsággal a vadorzókat és

azokat is, akik tőlük a „tilos“ vadat vessik, mint Ausztriában.

Hogy a vadorzókkal szemben, azoknak a bizonyos „radikális“ módoknak az alkalmazása is elősegíti a célt, arra nézve elmondok egy esetet, a mely szintén M.-Hotykán történt velem ezelőtt 5 évvel. Id. Vitányi István hires vadorzó volt, nemcsak a faluban, hanem környékén is. — Ő nem afféle nyulleeső puskás volt, neki csak „nagy vad“ kellett.

Aratás idején egy szép este kifelé mentem éjjelre a kőtlábu rókákra, mert Sinka erdőrészből a szarvasok és vaddisznók már lejártak a falusi földekre. Amint ezt észrevették a falusiak, megkezdődött az általános les, bár ugyan a község határában a vadászati jogot mi béreltük. Ahogy a cserjés szőlőn lassan ballagok, jobbról egy rozstábla-szélben egy alakot pillantok meg, fegyvere kezében készletben; tőlem mintegy 80 lépés távolságra lévén, az arcát nem ismerhettem fel, mert már akkor különben is alkonyodott; egy pillanat alatt láttuk meg egymást, — ő azonban hirtelen lebukott a rozsbán. . . Én egyenest feléje nem tarthattam, mert közöttünk egy mély vizmosás volt, úgy tettem tehát, mintha nem is láttam volna őkegyelmét s mentem tovább. Midőn a vizmosást elhagytam, áttérve a másik oldalra, fegyveremet a vállamról hirtelen lekaptam s egyenest feléje tartottam. (Vége köv.)

A polgármester évi jelentése.

(Folytatás:)

Sz.: 1978—1910. vt.

Tekintetes városi Képviselő Testület!

A városi tanács 43 ülésben 391 ügyet intézett el.

Erkölcsi és vagyoni bizonyítvány kiadatott 546.

Iparengedély 20.

Iparigazolvány 53.

Iparos és kereskedő tanonc 289 tartatott nyilván.

A város házi- és gyámpénztára havonként rovincsoltatott.

Közig. iktatóra érkezett 6393 sz.

elintéztetett 6307 „

elintézetlen maradt 86

A beérkezett számok közül kiosztatott:

1. Polgármesternek 607. sz. elint. 599. számot, hátr. 8.

2. I. tanácsosnak 686. sz. elint. 660. számot, hátr. 26.

3. II. tanácsosnak 1303. sz. elint. 1291. számot, hátr. 12.

4. Főjegyzőnek 512. sz. elint. 511. számot, hátr. 1.

5. Jegyzőnek 722. sz. elint. 721. számot, hátr. 1.

6. Számvevőnek 105. sz. elint. 104. számot, hátr. 1.

7. Pénztárnoknak 1168. sz. elint. 1158. számot, hátr. 10.

8. Rendőrkapitánynak 1038. szám elint. 1012. számot, hátr. 26.

9. Orvosnak 40. sz. elint. 40 számot, hátr. 00.

10. Állatorvosnak 60. sz. elint. 59. számot, hátr. 1.

11. Iktatónak 99. sz. elint. 99. számot, hátr. 00.

12. Végrehajtóknak 53. sz. elint. 53. számot, hátr. 00.

Összesen 6393. sz. elint. 6307. sz. hátr. 86. sz.

Kisebb polg. per beadatott 698.

Letárgyaltatott 698.

Idegen bíróságoktól érkezett végrehajtás 74, foganatosított 68, hátr. 6.

Fizetési meghagyás érkezett 1311.

Kézbesítetett 1311.

Kézbesítendő ügyszerab érk. 4713.

Kézbesítetett 4713.

Marhalevél kiállított:

20 filléres fehér 150 drb.

20 „ sárga 935 „

12 „ „ 539 „

12 „ fehér 12 „

4 „ „ 3612 „

Összesen 4958 drb.

Átirás volt hetivásárokon 12015 drb.

„ „ orsz. vásárokon 4041 „

A rendőrkapitányságnál:

1. Közig. iktatóra érk. 1652 drb.

elintéztetett 1652 drb.

3. Kihág. iktatóra érk. 214 „

elintéztetett 213 „

hátralék 1 drb.

3. Pénzbüntetés kiróvatott 2059 kor.

felhajtattott 862 „

leiratott vagyontalanság alapján 1161 „

hátralék 35 „

4. Tüzeset volt 5.

5. Ragályos betegségi eset volt 28, meghalt 3, gyógyult 25.

1. Iktatóra érkezett 1034.

Elintéztetett ülésben 277, ülésen kívül 752, hátralék 5.

2. Gyámolt volt 686, gondnokolt volt 2.

3. Gyámpénztárban kezelés alatt maradt 1909. évi december végével készpénzben 324 kor. 99 fill.

értékpapirokban 332420 „ 27 „

Összesen 332754 kor. 26 fill.

Anyakönyvvezetésnél 1909. évben születési eset volt 194, meghalt 157, házasság kötött 57.

A városi tisztviselők működése általánosságban kielégítő volt; késedelmes elintézés és hátramaradás az adóügyekben és köztartozások felhajtása körül volt; ennek pedig oka, mint jelentésem elején is jeleztem, a személyzet elégtelensége. Ugyanis az évi rendes adóelőírás nem az irodában, hanem házról-házra járva teljesítendő, ezen munkálat évenként legalább is két hónapi külfoglalkozást igényel.

Ezen kívül a múlt évben a földadó kataszter helyesbítése, a birtok változások megállapítása, továbbá a házadó kataszter felfektetése több mint 3 hónapra át foglalkoztatott egy tisztviselőt a város bel- és külterületén; ezen idő alatt az irodai teendők nem voltak teljesíthetők.

A pénztári személyzet pedig a nagyforgalmu adó, illeték, utadó, pótdadók és egyéb köztartozások nyilvántartásával, beszédésével, elkönyvelésével, a főkönyvek, naplók lezárásával annyira el van foglalva, hogy az évnegyedenként esedékes köztartozások illetve hátrálékok kimutatására nem marad ideje, hanem azok elkészítésére a végrehajtókat kellett alkalmazni, ami eltekintve attól, hogy szabályellenes, a végrehajtókat a tulajdonképeni teendők teljesítésétől elvonja és így a végrehajtások foganatosítása is késedelmessé válik.

Tekintettel a felhozottakra egy pénztári segédtszti állás rendszeresítése feltétlenül szükséges.

Sajnálom, nem vagyok azon helyzetben, hogy kedvezőbb jelentést tegyek, mert a város nagyon is korlátolt csekély jövedelmei mellett kedvezőbb eredményről beszámolni nem lehet.

Továbbá, mert az egyes rovatok alatti megtakarításokat felemésztik az előre nem látható rendkívüli kiadások, nevezetesen a városi épületek fentartása

és javítása és egyéb elődázhatatlan előre nem látott kiadások.

A városi épületek fentartására 1909. évben előirányozva volt 300 kor. a számadási főkönyv szerint pedig kellett adni 7206 koronát tehát 4206 koronával többet.

A honvéd laktanya épületénél a f. évben ismét nagyobb mérvű javítások szükségeltetnek, ugyszintén 331 és 332 és 400 sz. valamint a faiskolai területen levő házaknál, mely helyreállítási költségek megfogják közelíteni a 7—800 koronát.

Már tovább nem zárkozhatik el a város a járvány kórházépítése és berendezésétől — miután erre törvényszerűleg is kötelezve van.

A 331. és 332. sz. ház, melyben a tanács a rendőrkapitányi és szolgabírói hivatal vannak elhelyezve, nemcsak hogy említett hivatalok elhelyezésére nem elégséges de annyira rozoga, hogy annak alapos kijavítása feltétlenül szükséges, amit igazol alispán urnak is azon intézkedése, mely szerint a szolgabíró utasította a szolgabírói helyiség helyreállítása iránt a várost felkérni, eredménytelenség esetén egy más megfelelő irodai helyiséget keresni.

Mindezek dacára igyekezni fog a tanács ezen kiadásokat is az 1910. évi költség előirányzat keretében megtakarítások útján fedezni és reméli, hogy az eddigi pótdadó emelése nélkül is ezek a rendkívüli kiadások kifizethetők lesznek.

Tisztelettel kérem jelentésem tudomásul venni.

Fogaras, 1910. április hó 18-án.

Hersényi Imre,
polgármester.**H I R E K.****Villand-cirkusz.**

Két előadást tartott Fogarason, Brasóból Szebenbe menet a híres Villand testvérek cirkusza az elmúlt hét szerdáján és csütörtökén. Az óriási cirkuszban talpalattnyi hely sem volt szerdán este; Fogaras közönsége impozáns módon mutatta meg, hogy érdeklődik a művészetek iránt, mert hiszen a szokatlanul magas helyárak mellett is szüntelenig megtöltötte a cirkuszt. Sajnos, némi csalódással hagyta ott az előadást, mert bár minden egyes számát kifogástalan és elsőrendű előadásban láttunk, mégis semmi sem volt olyan újdonság, amit már más, jó cirkuszban is ne láttunk volna, csupán a második estén előkerült medve produkció volt újdonság. A szenzációként ígért ágyulovak, bicikli halálugrás, 10 elsőrendű bohóc stb., sajnos, mind csak a műsoron szerepelt és csak ígéret maradt, valamint a hírneves Villand bohócok is ugyancsak fukarkodtak a szerepléssel és mókával, amennyiben a két előadás alatt csak egyetlen egyszer szerepeltek, akkor sem valami „Európa legjobb elonjai“-ra valló különlegességgel.

Konstatáljuk tehát, hogy nagyon kitűnő

volt minden egyes szám, de a megszokott, sablonszerű mutatóványokat láttuk, csupán a medveidomítás és a guruló globus, meg az ezred leánya tért el a sablontól. — A lovak gyönyörűek voltak, a négy fehér és a nyolc sárga. Kloske mutatóványai tetszettek a legjobban. Úgyes volt az akrobata csoport és első estén a két szép kötéláncosnő is. Villandó szintén csak egyszer szerepelt, mint lóidomító, szép, okos lovacskáival nagyon tetszett. — Csütörtökön éjjel, előadás után azonnal pakoltak, pénteken délre Szebenbe értek és este már ott játszottak. Bár a második estén az első helyeken kevés közönség volt, azt hisszük mégis beütött ez a kis kitérés és Villandék nem bánták meg, hogy minket is felkerestek.

— **Személyi hír.** Dr. Werner Gyula, képviselőjelöltünk az elmúlt héten városunkban időzött, bemutatva magát választóinak. Csütörtökön elutazott körünkől, hogy a jövő héten vissza jöjjön és ekkor már el sem megy, egészen a választás lezajlásáig itt ütvén fel főhadiszállását.

— **Kinevezés.** A pénzügyminisztérium Mathejko János fogarasi számgyakornokot kinevezte pénzügyi számtisztá a beregszászi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvívőséghez.

— **Athelyezés.** Vogel Antal nagyváradi, Nyáry Rezső fogarasi számtisztek kölcsönösen áthelyeztettek.

— **Halalozás.** Perdy György polgártársunkat súlyos csapás érte. Szorgalmas, jó kis leánya, Irénke, az áll. polg. leányiskola III. osztályu tehetséges növendéke f. hó 3-án reggel, rövid, de súlyos szenvedés után váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 5-én ment végbe, nagy részvét mellett. Nyugodjék ártatlan lelke angyaltársai között, — a gyászoló szülőknek pedig adjon az ég vigasztalást.

— **A dalegylet hangversenye.** Lapunk mult számában jeleztük már, hogy a fogarasi magyar dalegylet hangversenye fogja szórakoztatni közönségünket pünkösdi második estéjén, és az egyes pontokkal is foglalkoztunk, a mik előreláthatólag szerepelni fognak a programon. Most már a részletes programot módunkban áll közreadni: I. „Rákóczy Nyitány“ Kéler Bélától, zongorán négy kézre előadják Bretz Margit és Lesmann Ella. II. A „Kuruc kor“, irta és előadja Babits Mihály. III. Férfikar, gr. Zichy Géza „Nemo“ c. dalművéből. IV. „Boka kesergője“, Zsádányi A.-tól. Hegedűn játsza Nádasdi Dániel, zongorán kíséri dr. Ferenczi Károly. V. Kuruc dalok. Vegyeskara alkalmazta Albrich János. Előadja a dalegylet vegyeskara. VI. „A Tárogató kesergője“ Endrődi-Abrányi. Éneklő Héjas Pálné, zenekarral kísérik: Jakab Margit, Nádasdi D., dr. Zankó G., Albrich J., Papp J., Bangroth K., Várnai Z., Kovács G., dr. Hámoszky O., Roth A., János K. és Rákosi F. VII. „Magyar szerenád“ Lavottától. Nőikar. Kiséri a VI. sz. a. zenekar. VIII. „Rákóczy Ferenc Ro-

dostón“. Melodráma, Váradi-Abrányi. Szavalja: Dr. Pap Rezső Zongorán kíséri Krausz Ida és gordonkán Albrich János. IX. „Rákóczy induló“, vegyeskar. Karnagy: Heller Frigyes.

— **Szülői fogadóórák** A fogarasi m. kir. állami főgimnáziumban az osztályfőnök és szaktanár urak a szülőket, vagy helyetteseiket gyermekeik erkölcsi viseletét és tanulmányi előmenetelét illető megbeszélések céljából a tanári tanácskozó helyiségében a következő sorrendben fogadják:

Május	9. hétfő	9—10	Szentirmai I. dr.
		10—11	Vodrácska V.
		11—12	Ambrózy Pál.
„	10. kedd	9—10	Fridrich András
		10—11	Bausz Gyula.
		11—12	Halmy Gyula
„	11. szerda	9—10	Babits Mihály
		10—11	Papp János
		11—12	Reider Béla
„	12. csüt.	10—11	Papp István
		11—12	László Béla dr.
„	13. péntek	10—11	Albert János
		11—12	Krebsz Ernő
„	14. szomb.	8—9	Tass Kálmán
		11—12	Nádasdi Dániel

Fogaras, 1910. május 7.

Az igazgatóság.

— **Tavaszi konferencia.** Folyó hó 8-án, vasárnap délután 5 órakor a rom. kath. iskola helyiségében fogja megtartani Szentirmai Imre dr. ötödik felolvasását, melyre az érdeklődőket meghívja az Oltáregyesület elnöksége.

— **Álom, vagy való?** Egy esős, hideg, komor estén Fogaras városa mély álomba merült. Sűrű köd feküdt meg az alvó várost és mintegy lidérenyomásként fojtogatta. A nyugtalanul alvó emberek meléire nehezedett a rossz levegő és ezért nyugtalanul aludtak, rosszat álmodtak. De akár-milyen csuf álmaik voltak, még ennél is csufabb valóságra ébredtünk reggel. A Ferenc-József-tér Zeyk utca felé benyúló oldalán, a patak parton, az az a patakot átszelő egyik hidon egy deszka sátor éktelenkedett, elzárva a Zeyk-utca felől a szép kilátást, lerontva a gimnázium díszos épületének összhatását, elrontva az egész piaotér négyeszőgét. Fogaras közönsége a rut álom folytatásának hitte eleinte az ott éktelenkedő bódét, sajnos azonban, hiába dörzsoilgette álmos szemét akárki is, a csuf bódé álhatatosan ott éktelenkedett. Eltekintve az esztétika hiányától, a közérkölsiség szempontjából sem engedhető meg ott a patakidon az a korezmabódé. Elég már a Chiba és a Merkur előtt levő sátor a gyalogjáró mentén, láthatnak serdülő gyermekeink ott is eloget, ami nem nekik való.

— **Régészeti ásatások Tördason.** Szászvárosi tudósítónk érdekes régészeti ásatásról ad hirt a következőkben: 1876-ban fedezte fel a megboldogult Torma Zsófia tordasi vasuti őrház és a Marosközt elterülő hatalmas őstelepét. Az ismét kikerült leletek 1898-ban

az Erdélyi Nemzeti Múzeum Erem- és Régiségtárának birtokába kerültek, mely leletek hitelesítése szempontjából messzemenő kutatásokat óhajt e területen végeztetni. A napokban ki is küldte dr. Roska Márton egyetemi tanársegédet, hogy a helyszíni szemle megejtése után egyezkedjék a terület tulajdonosával s tegye meg a kellő előkészületeket az ásatásoknak megejthetése érdekében. Ugy értesülünk, hogy Roska, tordosi jegyző erősen azon van, hogy a kolozsvári kiküldött a rábizott feladatot könnyen, akadálytalanul oldalhasa meg. Hisszük, hogy így az örök együttes működésének meg is lesz a kívánt eredménye.

— **Gyermek-előadás.** Ma este lesz az áll. polg. leányiskola pompásnak ígérkező színelőadása, amelyen Hajtmann Etelka polg. isk. tanítónő színdarabja: *A királykisasszony* kerül színre. Az előadás elé érthető édeklődéssel néz Fogaras közönsége. Jövő számban alkalmunk lesz beszámolni a bizonyára fényes sikerről.

— **Intézkedést kérünk!** Nem tudjuk, hogy milyen jogon rakatja le egy helybeli építész mester a Vártérnek a Vadkert néven ismert részén, a sétátér mellett a törmeléseket és egyéb az építéstől elhordott dolgot! Ez igazán borzasztó állapot, mert míg télen szigorúan büntették azokat a háztulajdonosokat, akik a tiszta havat az utcára merték kivinni, addig mindenféle piszkot szónéklül tőr el a rendőrség. — Intézkedést kérünk, hogy azt a szemetet, amelyet a Vártér 14. számú ház előtt rakatott le az az építész, onnan eltávolítsák és hogy az ilyen dolgok többé elő ne fordulhassanak.

— **A nyugat anizkszai.** Modern, vagy amint ma mondani szokták: dekadens fiatal írónk lapja a Nyugat érdekes és élelmes ötletet hozott forgalomba. Képes levelezőlapokat készített, amelyre munkatársai arcképeit nyomatta, egy-egy versükkel együtt, eképen is reklámirozva a fiatal írógárda tehetséges tagjainak munkáit, ismeretve személyét. Büszkén emlíjtük meg, hogy városunk társadalmának egy jeles tagja, az ismert poéta: Babits Mihály áll. főgimn. tanár egyik első helyet foglalja el e gárdában, arcképe és verse szintén ott szerepel, amihez őszintén gratulálunk.

— **Konfirmáció.** Áldozó csütörtökön végezte a ref. egyház egyik legszebb vallási aktusát a konfirmációt. A kedves ifju lányok és fiúk szép jelét adták komolyságuknak és készütségüknek a hívők pedig gyönyörködve és megilletődve hallgatták az ünnepléses szertartást.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban a képviselőjelölés lefolyásáról írott tudósításunk egy helye helyreigazításra szorul. Ugyanis Boeskor Ádám árvaszéki elnök nem — miként mi irtuk — a függetlenségi kör, hanem a független érzelmű polgárság nevében és megbízásából csatlakozott a jelöléshez, amit ezennel helyreigazítva konstatálunk.

— **Pályázati hirdetés.** A nagyszombeni

A valódi SINGER varrógépek főraktára.

Előnyös részletfizetési kedvezmény, legmesszebbmenő jótállással. Ingyen tanítás gépvarrásban, himzésben u. m.: lapos, homok, aszur, aplikáció, kongre, spanyol, smyrna stb. !! A legkényesebb **fegyverek, varrógépek és kerékpárok** javító műhelye, vadászfelszerelési cikkek, kerékpárok és alkatrészek dus választékban.

SÁRKÖZY JÓZSEF,
puskaműves és mechanikus. (Bethlen-utca 4.)

tanítóképzőintézet I-ső osztályába a következő 1910—11. tanévre felvételért folyamodhatnak 14. életévüket betöltött olyan leányok, kik a felső leányiskolát, a polgári- vagy a felsőbb leányiskola, vagy a gimnázium négy alsó osztályát sikerrel végezték. Felvételi vizsgálat nélkül, de pályázati kérvények alapján történik a felvétel. A felvételi kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. Keresztlevél. 2. Iskolai bizonyítvány a megelőző tanévről s az idej első félévi értesítő. Az évvégi bizonyítvány június hó 30-án feltétlenül beküldendő. 3. Orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról. A kérvényben kiteendő, hogy bennlakó vagy bejáró akar-e lenni a növendék. Bennlakási havidíj 36 korona (18 forint). A kérvényeket az intézeti igazgatósághoz június hó 15-éig kell benyújtani. A felvétel július hó első napjaiban lesz elintézve, miről az érdekeltek azonnal értesítést nyernek. A II., III. és IV. osztályba szintén vehetők fel új tanulók, ha kimaradás folytán hely üresedik. A III. osztályba felvehetőek olyanok is, akik kisedevónói oklevelet szereztek vagy a felsőbb leányiskola, esetleg a gimnázium hat osztályát végezték. Az ilyen tanulók az I. és II. évfolyam különbözteti tárgyaiból vizsgálatot tesznek. A bennlakásról prospektust szívesen küld az igazgatóság. — Nagyszeben, 1910. április 25-én. Dr. Bilinsky Lajos, képzőintézeti igazgató.

— A női bűnösökről. Ismeretes dolog, hogy a bűnöző nők száma sokkal csekélyebb, mint a bűnös férfiaké. — Különösen kevesen vannak ilyen nők Romániában, ahol az összes bűnösöknek 2-43%-át teszik, míg Itáliában 8-7, az Egyesült-Államokban 10, Spanyolországban 11, Németországban 17, Franciaországban 20, Angliában pedig 26%-a a bűnös nő. Mikovszky szerint a romániai állapotok főleg két tényezőnek tudhatók be, a nők erős vallásosságának és csekély alkohol-fogyasztásának. Ott, ahol a nők alkohol-fogyasztása a körülményekhez képest nagyobb, mint Franciaországban és különösen Angliában, a bűnösök között sokkal több a nő. — Természetes, hogy a nők gyengébb ereje és finomabb, lágyabb természete, amely erőszakos cselekedetek végrehajtásától jobban visszatarthatja, szintén ahhoz járul hozzá, hogy a bűnös nők száma csekély.

— Az apák büne. Egy német lapban olvassuk: „Az iszákos ember nemcsak a saját maga anyagi helyzetét teszi tönkre, nemcsak hogy családját szegénységbe és nyomorba, önmagát pedig züllébe és bűnösökménybe dönti, hanem az alkohol mérgevel utódainak is árt, amennyiben egy szociál-psychikus degenerált sarj apja lesz. Milyen nagyon káros az alkoholista szülő gyermekének normális fejlődésére a környezete. Hogyan hatnak az iszákos családjában felnövő ifjúságra, gyermekekre azok a sötét, brutális jelenetek, amelyek az ilyen családban mindennaposak, és milyen fogalmat alkothatnak maguknak a világról, az emberekről. Az a gyermek, aki környezetében egyebet nem hall trágár beszédnél, s erőszakos cselekedetknél egyebet nem lát. Ily gyermekeknek szülői iránt való tisztelete korán megszűnik, a hallottakat megtanulja, a látottakat elsajátítja s az apák iszákossága így a gyermek büntetteinek előidézője lesz.”

— Tudomásul. Beke István m. kir. adótárnok novével kapcsolatban olyan hírek szálltak szerteszólyllyal mintha ő egy beszé-

dében lekicsinyelte, kisebbitette volna a fogarasi magyar iparosokat, kijelentve, hogy a választás alkalmával nincs rájuk szükség. Mint legilletékesebb forrásból értesülünk, ez nem felel meg a valóságnak, illetve a beszéd teljes félreértésén alapul. Beke István azt mondta ugyanis, hogy úgy hallja, vannak olyanok, akik szavazatukért pénzt várnak. Nohát ez szegény, hogy ilyen magyar iparos is van és az ilyen emberre nincs szükségünk. Így mondta Beke és ebben teljesen igaza is volt.

— Figyelmeztető. Az áll. polg. leányiskola nagysikerű előadását holnap, hétfőn délután 5 órakor félhétórakkal megismételi, amire ezuton is felhívjuk a közönség szíves figyelmét.

— Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen, kedves, jó leánykánk Irénke elhunyt alkalmából az áll. polg. leányiskola mélyen tisztelt tanárnőinek és leánykánk kedves tanulótanárnőinek hálás köszönetünket fejezzük ki szíves részvételükért és a szép virágokért. A jó Isten áldja meg résztvevő lelküket. Perdy György és neje.

— Vandalizmus. Mult hó 27-én reggel ismeretlen tettesek a vár körüli sétatóren egy szép, nagy jegenyefát, ami az egész sétaútnak dísz volt, meggyújtottak. A fa összeégett s így lekeltt vágni. — Vajjon kinek telik ilyen vandalizmusban gyönyörűsége.

Kereskedők, hivatalnokok, munkások és mindazoknak, kik napestig zárt helyiségben foglalatostkodnak, nem kell okvetlen vérkeringési zavarokban szenvedniök, mert azt könnyen elkerülhetik a természetes Ferencz József-keserűvíz célszerű használata által. A kura nagyon olcsó és egyszerű, kétszer az évben (akármely évszakban) három héten keresztül reggelizés előtt 1/2 pohár valódi „Ferencz József“-keserűvizet iszunk a nélkül, hogy rendes életmódukon bármit is kellene változtatnunk. E megbízható gyógyviznek egy háznál sem szabad hiányoznia.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

H. J., Temesvár. Örülök, hogy jössz. Május hó 18-án amugy is elpusztul a világ. Legalább még egy rendkívüli élvezetben legyen ez életben részünk: a magyar dal-egylet hangversenyén. Üdv.

Nyilttér. *)

Gridről—Fogarasig.

F. év április hó 28-án elvesztettem egy két koronás ezüstpénz nagyságu, patkó alakú, tömör, nehéz valódi arany női melltűt, (brosch) melynek közepén egy 20 koronás nagyságu arany érme van. Sulya: 30—35 gram. Értéke: 100 kor. Felkéretik becsületes megtalálójára, hogy alulirótnál, vagy e lap kiadóhivatalában (Thierfeld urnál) jelentkezni és átadni, hól illő jutalomban fog részesülni.

Toncza Sebestyénné,

áll. isk. igazgató neje.
Grid, u. p. Sárkány.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THIERFELD DÁVID.

— „Savoy“ nagyszálloda Budapest, VIII. József-körut 16. a Nemzeti Színház közvetlen közelében. A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hideg és melegvíz minden szobában. Szobák 3 kor.-tól feljebb. Elsőrangú étterem.

Hirdetések.

Bethlen-utca 16. számú ház eladó. Értekezni lehet ugyanott.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Apaffy-utca 23. sz. alatti lakásmat Vártér 40. sz. (a Metz István féle ház) alá helyeztem át. Kérem a n. é. közönség további b. pártfogását.
Tisztelettel: BOCK MÓR, szobafestő.

GŐZ- és KÁDFÜRDŐ FOGARAS.

Fürdő-rend

1909—10. évadra. (Szeptember 1-től május végéig.)
Amennyiben a fürdő üzemben tartása nem fizetődne ki, úgy a fürdő bezáratik.

Kádfürdő:

Hétköznapokon reggel 7-től este 6 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon reggel 7 órá-tól déli 12 óráig.

Ár: ruhával I. o. K. 1.— II. o. K. —.60

Gőzfürdő:

Csütörtökön d. e. 7-12 óráig férfiaknak
" d. u. 2-5 óráig nőknek.

Ár: ruhával K. 1.20

Pénteken d. e. 7-12 óráig férfiaknak
" d. u. 2—5 óráig nőknek.

Ár: ruhával K. —.80

Szombaton d. u. 2-7 óráig férfiaknak

Ár: ruha nélkül 40 fill.

Vasárnap d. e. 7-12 óráig férfiaknak

Ár: ruhával K. 1.—

Stof és Fia.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy Fogarason, Vár-tér 49. szám, saját házámban

fehőrnemű tisztító- és vasaló mőhelyt

rendeztem be.

Modern gépekkel ellátott berendezésem folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy bármely mennyiségű férfi fehőrneműt, női blouse-ot, gyermek ruhácskát és csipke függőnyt, valamint minden e szakmába vágó más tárgyat a legrövidebb időn belül megtisztogatok és izlésesen felszerelhetek.

A fehőrneműeket kívánatra elhozatom és tisztán, vasalt és felszerelt állapotban visszaszállítom.

Szolgáltatásaim szíves igénybevételel kéri tisztelettel:

Özv. Lauritsch Zsófia.

VILÁGHIRŰ
KERÉKPÁR
elegáns, könnyű,
törésmentes
és olcsó
a:

PREMIER

Arjegyzék
ingyen
és bérmentve!

Egyedüli elárúsító:
LICHT TESTVÉREK — FOGARAS.

FÜRDŐ NYITÁSI JELENTÉS!
Május 14-én nyílik meg
a Nádpaták-fürdő.

Jod-, kén- és sóforrással megáldott fürdőhelye.

Pótolja: Lipik-, Hall- és Csiz vizét. Reoma, köszvény, Ichias bántalmaknál utólrébetetlen gyogyeredményü. Női betegségek, vérszegénység és idegességnél kiváló gyógyhatásu. Idény: május közepétől — szept. elejéig.

Egy órai kocsit a pályaudvartól (Nagyküllő vármegye.)

Erdők, árnyékos sétányok, modern lakások, zene, elsőosztályú ellátás. Elő- és utóidényben tetemes árengedmény a szobákrakból. Vasúti állomása: Alsószombatfalva, hol minden alkalommal kocsik kaphatók.

Posta helyben.

Prospektust bérmentve küld és mindenemü felvilágosítással a legnagyobb készséggel szolgál:

A fürdőkezelőség.

BOLINDER

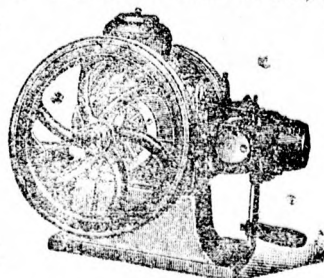
:: NYERSOLAJMOTOROK ::
:: NYERSOLAJLOKOMOBILOK ::

csak

SZABÓ EMIL és **Tsa** cégnél
Budapest, V., Ferenc-József-tér 6. szám.
(Gresham-palota, a lánchíddal szemben) kaphatók.

Sürgöny-
cim:

Szabóék
Budapest.

Telefon
76-48.

SZIVÓGÁZMOTOROK. :: BENZINMOTOROK.
CSÉPLŐGÉPEK. :: MALOMBERENDEZÉSEK.
! Árjegyzék ingyen és bérmentve. !

Egy rossz gyomor !! mitsem bír el !!

és ennek állandó következményei: ét-
vágytalanság, gyomorfájás, rosszullet,
emésztésszavarok, fejfájás stb. Ellene
:: biztos segélyt nyújtanak ::

KAISER
FODORMENTA KARAMELLÁI.

Orvosilag kipróbálva!

Éltető hatásos, emésztést elősegítő és
!! gyomorerősítő szere. !!

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Hermann J. P., Dr. Kontesveller K.,
Steinburgi Pildner F. urak gyógyszerüzében.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közön-
ség becses tudomására hozni, hogy
Teleky-utca 9, szám alatt (Huréz-utca)

Fehérnemü- varrodát

nyitottam, ahol minden e szakmába
vágó munkát elvállalok és azoknak
pontos, lelkiismeretes és olcsó kivi-
telével igyekezni fogok a m. t. kö-
zönség bizalmát megszerezni és meg-
tartani.

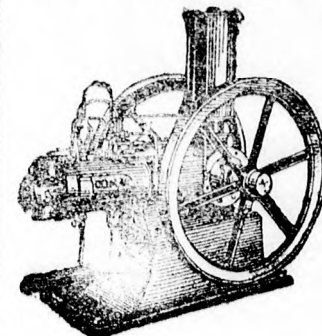
Szives pártfogást kérve, maradok

kiváló tisztelettel:

Wolf Fritzi.

CLIMAX

NYERSOLAJ-MOTOROK
:: ÉS LOKOMOBILOK ::

Legjobb és leg-
olcsóbb hajtóerő
mezőgazdasági
és ipari célokra.

NINCS
ROBBANÁSI
VESZÉLY!

se pénzügyöri
ellenőrzés.

Elsőrangú
referenciák.

Bachrich és Társa

BUDAPEST :: WIEN :: HAMBURG.

MOTORGYÁR

Wien, XIX/6, Heiligenstädterstrasse 83.

Magyarországi mintaraktár és iroda:

BUDAPEST V., Szabadság-tér 17. (Tőzsde-
palota)

Árlejtési hirdetmény.

Jaás egyházközség előjárósága köz-
birre teszi, hogy 1910. évi május hó 15-én
d. u. 2 órakor a felekezeti iskolába tartandó
nyilvános írásbeli és beadott zárt ofert ár-
lejtés után a felekezeti iskola alapos meg-
újítását vállalatba adja.

Kikiáltási ár 5321 kor. 95 fill., bánat-
pénzül pedig ennek 10%, az árverést vezető
elnök kezéhez leteendő.

A közelebbi feltételek a költségvetés
és tervrajz az elnöknel bármikor megte-
kinthető.

Jaás, 1910. évi május hó 3-án.

Az egyház gondnoksága.

**A legjobb fém-
tisztítószer**

Globus

Fogyasztás évente
60 millió doboz.

Mindenütt kapható

Fritz Schulz jun. K.T. Aussig a/E.
Arany érem 1900 Párisi Grand Prix 1904-21/100

Figyelem!

Figyelem!

Özv. Engel Vilmosné

gőzerőre berendezett festő- és vegyi tisztító intézete, FOGARASON.

Elvállalja:

téli kabátok, felöltők, női- és férfaruhák, egyenruhák és keztyük
vegyi tisztítását és festését. A ruhaneműek felbontatlanul, bőléssel együtt
festetnek és tisztítottatnak. A vasalás a tisztításhoz és festéshez hozzátartozik.

Pontos és gyors kiszolgálásról mindenkit biztosítva,
támogatást kér:

Özv. Engel Vilmosné.

Fióközletek: Nagyszeben, Brassó és Kőhalom.

Az Olla több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

COLLA Gummi. A
tudomány mai állása szerint beigazolható a legjobb létező Gumióvszer

Szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve. Két évi jótállás. Ára timentenként 4, 6, 8 K.

Kapható az ország minden gyógyszerárában és jobb drogeriákban.

FOGARASON: Steinburgi P. Frigyes, Hermann J., és Dr. Kontesveller Károly urak gyógyszerárában.

Követelje azonban, hogy szállítója önnek csakis »OLLA«-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű utánzatot, mint ép oly jót feldicséni.

Az elárusítóhelyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az OLLA gummigyár Wien, I/184, Praterstrasse 57. Eredeti mintagyűjtemények 12 darab Kor. 5—

Czell Frigyes és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők, MEDGYES.

Legjobb beszerzési forrás valódi erdélyi természetadta tiszta !! HEGYI BOROKBAN. !!

Hordókban és palackokban!

:: KITÜNŐ SAJÁT TERMESÜ ÉS VÖROS BOROK. ::

MINDENNYIT KAPJÁTOK!

JÓL JAR
HA VALÓDI PALMA KAUCSUK SAROK VAN CIPŐJÉN

ROSSZUL JAR
HA NEM MŰVELTA VÉDJEGYRE TESSÉK KIPRÓBÁLNI!

Hirdetések

jutányos áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Két jó házból való fiu tanulónak felvétetik

THIERFELD DÁVID
könyvnyomdájában és könyvkereskedésében.

Mélyfúrások

LAPP HENRIK-féle
Mélyfúrások, Bányatelepek és Mélyművek Magyar R.-T.

Arany érem Bécsben 1907. Gyar: X., Kőbányai-ut 45. Telefon 157-72.

V., Báthory-utca 3. **BUDAPEST**

Telefon 114-16.

A munka szakszerű kivételért még a legnagyobb mélységnél is a legmesszebb menő szavatosság vállalatik.

Kútfúrások

Figyelje meg!

Minden vegyi vizsgálat nélkül meggyőződhetik mindenki a: **START** antinikotin szivarka-hüvely kitűnő minőségéről, ha egy töltetlen **START** cigarettá hüvelyt eléget és annak hamuját bármely más — habár a legdrágább szivarka hüvely elégetett hamujával is — összehasonlítja. Az egészségre kitűnően hat, a torkot nem szárítja, amiről rövid használat után **START** cigarettá meggyőződik. A **START** papír a legfinomabb egyiptomi vergé és minden tőzsdében kapható.

Főraktár: a dohánykülönlegességi árudában, FOGARAS.

Házassulandók figyelmébe!

Jegygyűriük, nászajándék-tárgyak! **Részletfizetésre** A legelőnyösebb bevásárlási forrás!

OMEGA órák, arany, ezüst és acélban.
SCHAFFHAUSENI órák, arany- és ezüstben. — BIZONYÍTVÁNYOKKAL ELLÁTVA!

Nagy választék:
Arany-, ezüst- és China-ezüst tárgyakban. Ütő- és ébresztő-órák. Gramofonok és lemezek a legújabb főlvételekkel.

ROSENBAUM JÓZSEF,

ékszerész és műórás üzletében szereshető be.

FOGARAS — Ferencz József-tér 17. szám.

ELISMERT LEGHIRESEBB CSÉPLŐHÉSZLETEK TELJES JÓTÁLÁSSAL

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
BUDAPEST V. VACZI-UT 30.

ELSŐRENDŰ SZIVÓGÁZTELEPEK ÜZEMKÖLTSÉG. LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 1X-2 FILLÉR ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGYZÉK INGYEN.

